

Grudzień 2010 – Maj 2011

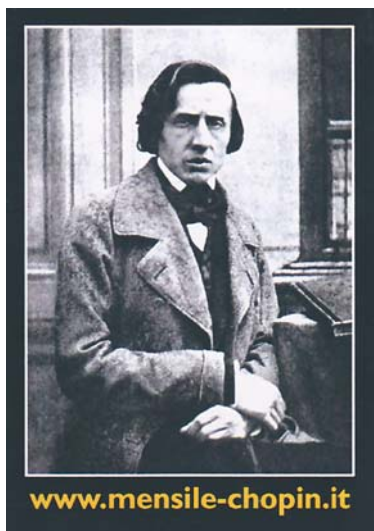
Symbolem oznaczono stowarzyszenia należące do Związku Polaków we Włoszech

LACJUM

ASSOCIAZIONE ITALO-POLACCA DI ROMA (AIPRO)

1 marca 2011 r. członkowie Stowarzyszenia AIPRO spotkali się w siedzibie Polskiej Akademii Nauk przy Vicolo Doria na wykładzie prof. Valerio Perna z Uniwersytetu w Udine pt. *L'Influenza polacca nelle relazioni tra la Santa Sede e le Repubbliche baltiche (1918-1940)*. Korzystając z ostatnich dni karnawału członkowie AIPRO zorganizowali po konferencji małe przyjęcie - "słodki wieczór karnawałowy". Ciasta oraz słodczyce przygotowały i przyniosły członkinie AIPRO, a dobre wino zaofiarowała Akademia. Jak zawsze,

spotkanie to przebiegło w bardzo miłej i serdecznej atmosferze.

10 marca br. w Instytucie Polskim przy Via Colonna odbył się spektakl muzyczny pt. *Chopin visto da Liszt e il suo pianoforte*, zorganizowany przez sekretarza AIPRO p. Wojciecha Janikowskiego z udziałem uczniów z rzymskiego Konserwatorium "Santa Cecilia" w reżyserii prof. Fiorenza di Croce. Sala była wypełniona po brzegi, a występy uczniów zostały nagrodzone burzliwymi oklaskami. W przerwach między występami młodych muzyków Wojciech Janikowski opowiadał o niektórych epizodach z życia Fryderyka Chopina, nieznanych przedtem publiczności włoskiej. Na zakończenie wszyscy zostali zaproszeni na przyjęcie zorganizowane przez Stowarzyszenie AIPRO, podczas którego kontynuowano dyskusję o Chopinie.

Ijola Hornziel Martinelli

W dniach 9-10 kwietnia Wydział Konsularny Ambasady RP w Rzymie zorganizował *Dni poradnictwa* w zakresie ubezpieczenia społecznego dla Polaków pracujących lub mieszkających we Włoszech. W spotkaniach wzięli udział specjaliści z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, którzy wyjaśnili następujące kwestie: • dlaczego ubezpieczenie społeczne jest ważne, • jak i gdzie można się ubezpieczyć, • co to jest koordynacja świadczeń, • co to jest delegowanie pracownika, • jakie świadczenia przysługują z tytułu ubezpieczenia społecznego, • co to jest Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ).

Po ogólnych informacjach przedstawiciele ZUS odpowiadali na liczne pytania indywidualne. Porady udzielane były bezpłatnie.

Planowane są kolejne spotkania tego typu. Informacje o nich będzie można znaleźć na stronie internetowej Wydziału Konsularnego w Rzymie.

Dni poradnictwa dla Polaków w Rzymie

LOMBARDIA

ZWIĄZEK POLAKÓW W MEDIOLANIE

16 grudnia 2010 r. ZPwM zaprosił na uroczysty koncert z okazji Świąt Bożego Narodzenia, zorganizowany przez *Il Rotary International Distretto 2040* przy współpracy z *Serate Musicali* i z Kościołem Katedralnym w Mediolanie, który odbył się w katedrze mediolańskiej. Bogaty program obejmował muzykę Nino Roty, Ch. Gounoda, G.F. Händla oraz kolędy i pastorałki z repertuaru różnych krajów. Wykonawcami byli: znakomita śpiewaczka operowa Luciana Serra, orkiestra Cantelli i Chór Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II

pod dyrekcją mistrza Daniele Ferrari. Nie był to pierwszy występ lubelskich artystów w Mediolanie, bowiem w roku 2008 Chór Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego odniósł ogromny sukces interpretując *IX Symfonię* Beethovena i *Ein deutsches Requiem* J. Brahmsa w sugestywnej scenerii bazyliki św. Ambrożego.

18 grudnia ZPwM wraz ze Filią Szkoły Polskiej i przy współpracy Konsulatu Generalnego RP przygotował wspólny "Opłatek", połączony ze szkolnym przedstawieniem jasełkowym, do którego autorską oprawę mu-

zyczną zapewnili muzycy z olkuskiego *Tibi Dabo* oraz z wizytą Świętego Mikołaja.

Podczas spotkania wręczono nagrody dla zwycięzców szkolnego konkursu plastycznego na kartkę świąteczną, zorganizowanego z inicjatywy p. Krzysztofa Strzałki, konsula generalnego RP w Mediolanie, który osobiście wręczył laureatom i uczestnikom konkursu nagrody i pamiątkowe dyplomy. Nagrodzeni zostali: Filippo Piccirillo, Leonardo Reguzzoni i Natalia Machowska. Zwycięska praca, autorstwa Filippo, stała się okoliczno-

**Wiosenne topienie
Marzanny
Powyżej:
Andrzejki 2010
w Mediolanie
Obok: Uczestnicy prze-
glądu filmów Wajdy
Cinema Wajda 2010**

ściową kartką Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie. Kierownik szkoły, p. Urszula Frigerio podziękowała za pomoc i duży wkład pracy wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania wspólnego "Opłatka".

16 stycznia 2011 r. o godzinie 11.00 uczestniczyliśmy w uroczystej mszy św., która odbyła się, jak zwykle, w kościele Santa Maria alla Porta. Mszę odprawił ks. Marian Burniak, którego co roku oczekujemy na spotkaniu z Polonią mediolańską. Po nabożeństwie, na wspólny obiad w bardzo licznym gronie, wybraliśmy tym razem tradycyjną restaurację małejzyską *Mei Lin*.

Od 25 stycznia do 6 lutego, w dwudziestą rocznicę śmierci Tadeusza Kantora, *Piccolo Teatro di Milano* przypomniał postać wielkiego artysty i człowieka teatru, pierwszego polskiego twórcy happeningów. To właśnie w Mediolanie, w 1988 roku, na jednej z trzech scen *Piccolo Teatro*, *Teatro Studio* została zrealizowana światowa prapremiera ostatniego spektaklu Kantora *Nigdy już tu nie powrócę* (*Qui non ci torno più*). W przedstawieniu tym, jak zawsze, brał udział sam artysta, kierując bezpośrednio na scenie aktorami swego zespołu *Cricot 2* (ta nazwa jest anagramem wyrażenia "to circ", bo właśnie cyrkowe widowiska oraz nieme komedie braci Marx i Chaplina były

jedną z głównych inspiracji artysty). Od 25 stycznia do 6 lutego 2011 r., w spektaklu *Maszyny pamięci* (*Macchine della memoria*), z lekturą sceniczną "na żywo" w wykonaniu niektórych aktorów, protagonistów teatru Kantora sprzed przeszło 20 lat, *Teatro Studio* przedstawił rysunki, rzeźby i wideo dwóch najbardziej znaczących autorskich przedstawień Mistrza: *Umarła klasa* (1975) i *Maszyna miłości i śmierci* (1987). ZPwM wraz z Konsulatem Generalnym RP w Mediolanie zorganizował, **26 stycznia**, specjalny wieczór teatralny dla Polonii mediolańskiej.

19 lutego w Sali Obrad Urzędu Miasta Mediolan - Rady Dzielnicy Zona 3 odbyło się doroczne Walne Zebranie Zwyczajne ZPwM, na którym zostały omówione nasze dotychczasowe osiągnięcia, przedstawiony i przedyskutowany program na rok 2011. Zarząd Związku wzbogacił się o dwie nowe członkinie, do tej pory aktywnie udzielające się w grupie Młodej Polonii. Po zakończeniu Walnego Zebrania, w pobliskim lokalu *Art Factory Cafè & Restaurant* odbyło się kolejne polsko-włoskie spotkanie Młodych przy aperitiwie.

26 marca w Domu Polskim Jana Pawła II w Rzymie odbył się XVI Walny Zjazd ZPwW, w czasie którego przeprowadzono wybory na nową,

dwuletnią kadencję 2011/2013. Miło nam, że prezes naszego Związku p. Joanna Heyman Salvadé została ponownie wybrana do pełnienia prestiżowej funkcji prezesa ZPwW.

Ewa Strumpf Masini

27 marca uczniowie Szkoły Polskiej – filii SPK w Mediolanie kolejny już raz powitali wiosnę w parku w Monzy. Wiosenny festyn "Święto wiosny – Marzanna 2011" został przygotowany przy współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Mediolanie, Związkiem Polaków w Mediolanie, Urzędem Miejskim miasta Monzy oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego. Zaproszono także reprezentację uczniów i nauczycieli z włoskiej szkoły podstawowej *A. Volta* w Monzy, zainteresowanych tym polskim obrzędem. Przy akompaniamencie orkiestry dętej miasta Monzy i Zespołu Dudziarzy z Poznania, rytuał się dopełnił - Marzannę do rzeki Lambro wrzucono i tak pożegnano zimę, ciesząc się z nadejścia wiosny. Uczestnicy mogli przejechać się po parku nad brzeg rzeki wozami z zaprzęgiem konnym i spacerową kolejką.

Następnie wszyscy zebrani spotkali się w salach zabytkowej willi w parku Monzy – Cascina San Fedele, udekorowanej plakatami promującymi piękno polskiej ziemi. Nie zabrakło poczęs-

tunku ze specjalnościami włoskimi i polskimi, był też czas na wesołe zabawy i spacer po parku.

Urszula Gacek Frigerio

7 kwietnia podczas uroczystych obchodów "Dnia pamięci i czci Sprawiedliwych", Mediolan uczcił symbolicznymi drzewkami pamięci i wdzięczności pięciu Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata. Co roku Stowarzyszenie, powstałe z inicjatywy Urzędu Miasta Mediolan i promujące ideę ogrodów Sprawiedliwych, honоруje w ten sposób pamięć o tych wszystkich, którzy poświęcili dużą część swego życia przeciwdziałaniu Zbrodniom Przeciwko Ludzkości. W tym roku, wśród pięciu nowych drzewek, jedno zostało poświęcone pamięci obywatela polskiego, Jana Karskiego. Warto przypomnieć, że w roku ubiegłym jednym z sześciu Sprawied-

liwych został Marek Edelman, legendarny dowódca pierwszego zrywu zbrojnego w Europie przeciwko nazistom, jakim było Powstanie w Getcie Warszawskim w kwietniu 1943 roku, uczestnik Powstania Warszawskiego w 1944 r., jeden z najwybitniejszych polskich kardiologów, kawaler *Orderu Orła Białego*. Jan Karski, także kawaler *Orderu Orła Białego*, najwyższego polskiego odznaczenia, kurier i emisariusz Polskiego Państwa Podziemnego, był autorem wstrząsającego raportu o Holocauście, informującego świat o dokonywanej przez hitlerowców na ziemiach polskich zbrodni ludobójstwa. Sylwetkę Jana Karskiego przedstawiła p. Ewa Wierzyńska z Muzeum Historii Polski w Warszawie. Ogród poświęcony Sprawiedliwym w Mediolanie, zainaugurowany 24 stycznia 2003 r. jest pierwszym we Włoszech i czwartym w świecie, po Jero-

zolimie, armeńskim Erywaniu i Sarajewie.

10 kwietnia o godz. 11, Polonia Mediolanu i okolic licznie zgromadziła się w kościele S. Maria alla Porta. W pierwszą rocznicę katastrofy w Smoleńsku, ks. Grzegorz Ryngwelski odprawił uroczyste nabożeństwo, przez wstawiennictwo Jana Pawła II, o życie wieczne w intencji ofiar tego tragicznego wydarzenia.

Z przyjemnością odnotowujemy dwa niedawne sukcesy artystyczne członkini naszego Związku, młodej pianistki z Krakowa, Dominiki Szlezzynger. W grudniu 2010 r. zajęła ona trzecie miejsce w *XXII Concorso Internazionale "Camillo Togni"* w Brescii oraz w **marcu 2011 r.** zdobyła pierwszą nagrodę w *3^a Rassegna Musicale "Felix Mendelssohn"* w Alasio.

Ewa Strumpf Masini

PIACENZA

ZWIĄZEK POLAKÓW W MEDIOLANIE - PONTENURE

12 grudnia 2010 r. w Collegio Alberoni - Piacenza odbyło się opłatkowe spotkanie polonijne. Po mszy św. licznie przybyłe dzieci odwiedził św. Mikołaj, przynosząc tradycyjnie podarunki. Wszyscy zebrani złożyli sobie życzenia świąteczne i mile spędzili chwile przy suto zastawionym stole. Po raz kolejny w mikołajkowym spotkaniu brał udział asesor do spraw kultury i współpracy międzynarodowej Comune di Pontenure – Roberto Modenesi z rodziną.

Od 17 do 20 grudnia 2010 r. w Pontenure, dzięki współpracy Związku Polaków w Mediolanie oraz Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie, gościł zespół *Tibi Dabo* z Olkusza w składzie: Robert Kocjan (gitara akustyczna i śpiew), Piotr Wilczyński (gitara basowa) Ryszard Smaruj (gitara), Magdalena Rutkowska (skrzypce) i Kamila Mędrak Żurek (śpiew). Olkuszcy muzycy rozpoczęli kolędowanie od dwóch koncertów w gimnazjum w Pontenure, mieście partnerskim Olkusza. Dzięki dwóm koncertom mogły wziąć udział w tym wydarzeniu wszystkie klasy.

Artyści zagrali i zaśpiewali zarówno tradycyjne polskie kolędy, ich autorskie pastorałki, jak i popularne *Jingle Bells*, które wykonali po angielsku wspólnie z włoską młodzieżą. Przekład na język włoski popularnej kolędy *Jezus Malu-*

sienki znalazł się w specjalnie przygotowanej książeczce. To umożliwiło artystom zaśpiewanie kolędy nie tylko po polsku, a także - razem z uczniami – po włosku. Koncerty odbyły się dzięki współpracy gimnazjum i władz miejskich Pontenure, które reprezentował Roberto Modenesi, asesor ds. kultury i współpracy międzynarodowej.

18 grudnia grupa wzięła udział w spotkaniu opłatkowym Związku Polaków w Mediolanie, zorganizowanym przy współpracy Konsulatu Generalnego RP i Szkoły Polskiej w Mediolanie. W niedzielny poranek zespół *Tibi Dabo* wystąpił z koncertem kolęd w kościele Polskiej Misji Katolickiej w Mediolanie, a wieczorem w Turynie na koncercie zorganizowanym przy współpracy Ogniska Polskiego w Turynie oraz Konsulatu Honorowego w Turynie. Koncerty zespołu *Tibi Dabo* przyczyniły się nie tylko do integracji Polonii, ale były również okazją do promocji kultury polskiej wśród młodego pokolenia Włochów i z pewnością wpisują się w projekt budowania przyjaźni i szacunku

Oplatkowe spotkanie polonijne w Piacenzy
Powyżej: Koncert zespołu *Tibi Dabo*

między narodami poprzez wzajemne poznawanie kultur i tradycji. Stroną organizacyjną pobytu w Italii i koncertów zespołu zajęła się z ramienia ZPW m. wiceprezes Teresa K. Musiał Casali.

17 marca 2011 r. w Borgonovo Val Tidone (Piacenza), na zakończenie oficjalnych obchodów 150 rocznicy Zjednoczenia Włoch została zorganizowana wieczornica pod nazwą *E la bandiera di tre colori...* W pierwszej części spektaklu odczytano biografie lokalnych patriotów: Bosomworth, Testa i Andreoli oraz zostały wykonane patriotyczne pieśni ludowe. W drugiej części, Giovanni Barbieri, prezes Stowarzyszenia *Compagnia del Castello* przedstawił historię stosunków polsko-włoskich oraz wspólnych

walk niepodległościowych, a polski pianista Konrad Kaczara wykonał polki i mazurki Fryderyka Chopina.

26 marca w kościele parafialnym pod wezwaniem św. Bernardyna w Cigognola (Oltrepo Pavese-Broni), podczas mszy św. celebrowanej przez ks. Tonino Moroni, zostały wykonane pieśni o Męce Pańskiej, *Gorzkie żale - snopek mirry* w języku polskim, w opracowaniu muzycznym Czesława Kaczary. Wykonawczynią tego typu polskiego nabożeństwa (powstało w Warszawie na przełomie

XVII i XVIII wieku) była Aya Toio-shima, której towarzyszył zespół kameralny: kwintet instrumentów dętych.

10 kwietnia podczas mszy św. o godz. 11, celebrowanej przez ks. Kazimierza Stelmacha, w kościele pod wezwaniem św. Piotra w Pontenure (PC), w pierwszą rocznicę katastrofy pod Smoleńskiem Polacy z Pontenure oraz regionu Piacenza modlili się w intencji wszystkich ofiar tragedii.

Teresa Musiał Casali

PIEMONTE

OGNISKO POLSKIE W TURYNIE

9 stycznia w kościele przy kompleksie Maria Ausiliatrice w Turynie została odprawiona tradycyjna bożonarodzeniowa msza święta, którą celebrował przybyły z Rzymu ks. Marian Burniak wraz z naszym duszpasterzem Kazimierzem Gajdą oraz młodym salezjaninem, ks. Pawłem Walkowiczem. Podczas mszy chór z Orbassano zaśpiewał polskie kolędy w języku włoskim, a nasza członkini, Ania Zastawny, przy akompaniowaniu organów poprowadziła śpiewanie kolęd po polsku. Po nabożeństwie konsul honorowy RP w Turynie, Ulrico Leiss de Leimburg, przekazał zebranym pozdrowienia od konsula generalnego Krzysztofa Strzałki, a prezes Ogniska, Wanda Romer, powitała obecnych i zaprosiła na lampkę wina, przy której składano sobie życzenia noworoczne. Spotkanie 20 członków i sympatyków Ogniska Polskiego z polskimi księżmi zakończyło się w restauracji *Il Padellino*.

25 stycznia, z okazji Dni Pamięci Holokaustu, Ambasada RP w Rzymie wraz z Konsulatem Honorowym w Turynie i przy współpracy Urzędu Miasta, Wspólnoty Hebrajskiej i Ogniska Polskiego w Turynie, zorganizowała prezentację dwóch książek: *Il testimone inascoltato* Yannicka Haenela i *Il volontario* Marco Patricellego. Autorzy książek opisują dzieje Jana Karskiego i Witolda Pileckiego, którzy, narażając własne życie, próbowali opowiedzieć światu o horrorze w polskim getcie i w jednym z obozów koncentracyjnych podczas II wojny światowej.

Prezentacja odbyła się w *Museo Diffuso* przy Corso Valdocco. Podczas spotkania głos zabrali: ambasador RP Wojciech Ponikiewski, asesor Miasta Turynu ds. Międzynarodowych, Gio-

vanni Maria Ferraris, dyrektor muzeum Guido Vaglio, Carla Tonini z Uniwersytetu w Bolonii, historyk Marco Brunazzi z Istituto Salvemini, Krystyna Jaworska z Ogniska Polskiego, Sarah Kaminski ze Wspólnoty Hebrajskiej oraz obydwaj autorzy.

Spotkanie zakończyło się poczęstunkiem przygotowanym przez członkinie Ogniska Polskiego i rozmową z ambasadorem RP, Wojciechem Ponikiewskim oraz z Yannickiem Haenelem i Marco Patricellim. Po spotkaniu Ambasador podjął kolację w restauracji autorów książek oraz osoby występujące podczas prezentacji.

16 lutego w *Teatro Vittoria* przy Via Gramsci 4 w Turynie z okazji Dni Pamięci Holokaustu został zorganizowany koncert muzyki polskich kompozytorów pochodzenia żydowskiego. Z inicjatywą koncertu wystąpili: konsul honorowy RP w Turynie - Ulrico Leiss de Leimburg, asesor Miasta Turynu ds. Międzynarodowych - Giovanni Maria Ferraris, Ognisko Polskie w Turynie i Tullio Levi, reprezentujący Wspólnotę Hebrajską w Turynie, a także Konsulat Generalny RP w Mediolanie.

W programie znalazły się utwory na fortepian Józefa Wieniawskiego, Aleksandra Tansmana i Ignacego Friedmana. Zaprezentowała je pianistka Gaja Kunce, która zachwyciła licznie zgromadzonych gości pięknym wykonaniem. W tematykę koncertu interesująco wprowadził muzykolog - Enrico Fubini.

Wanda Romer

27 lutego Ognisko Polskie w Turynie zorganizowało przy Oratorio San

Koncert Gaji Kunce
Powyżej: Dzieci na balu karnawałowego

Felice, przy którym znajduje się nasza siedziba, kostiumowy bal karnawałowy dla swych najmłodszych członków. Prawie 50 dzieci, w wieku od roku do 11 lat, przebranych w najrozmaitsze stroje, od Królowy Śnieżki, poprzez Batmana, Czerwonego Kapturka oraz różne zwierzęta, bawiło się pod kierunkiem wodzireja. Grom i zabawom towarzyszył poczęstunek przygotowany przez mamy. Nie zabrakło niespodzianek i prezentów. Zabawa skończyła się późnym wieczorem, dzieci wróciły za-

dowolone do domu, a przed wyjściem obiecały p. Marioli, która kieruje zajęciami dla dzieci, że na pewno będą **16 kwietnia** na tradycyjnym malowaniu pisanek.

Przy tej okazji składamy serdecznie podziękowania członkiniom naszego Ogniska za sponsorowanie imprezy, paniom: Iwanie Zurawski i Annie de Luca.

Wanda Orda

5 marca w naszej siedzibie, przy Oratorio San Felice, świętowaliśmy Dzień Kobiet. Na każdą panią czekała mała niespodzianka, a na stołach kuszyły nasze polskie smakołyki. Trochę tańców, trochę śpiewów i piemonckie wino stworzyło bardzo przyjemną atmosferę wieczoru.

18 marca w *Teatro Regio* w Turynie, w obecności prezydenta Republiki Włoskiej Giorgio Napolitano, został oficjalnie zainaugurowany rok upamiętniający 150-tą rocznicę zjednoczenia Włoch. Specjalne zaproszenia otrzymali: konsul honorowy RP Ulrico Leiss de Leimburg i prezes Ogniska Polskiego Wanda Romer.

Dzień wcześniej otwarto OGR (ex-fabrykę wyremontowaną i przystosowaną do organizowania różnych imprez kulturalnych), gdzie znajdują się wystawy dotyczące Risorgimento, między innymi wystawa przedstawiająca polski wkład w te wielkie historyczne wydarzenia.

27 marca, w cyklu uroczystości poświęconych rocznicy 150-lecia Zjednoczenia Włoch, na placu przy *Torino Esposizioni* odbyło się folklorystyczne spotkanie. *Circoscrizione 2* Turynu poprosiła przedstawicieli Ogniska Polskiego, aby byli przybyli na nie z polską narodową flagą, którą uroczyste

Tradycyjne spotkanie wielkanocne "Jajko"

wciągnął inż. Krzysztof Grodzicki. Na uroczystości byli też obecni inni członkowie Ogniska. Niestety, pogoda nie dopisała i wszyscy zmokli podczas wiosennej burzy.

Polski Kot - Prof. Alessandro Ajres, członek naszego Ogniska, wpadł na wspaniały pomysł. Po powrocie z Polski, w której się zakochał, postanowił stworzyć w Turynie klub pod nazwą *Polski Kqt*. Ponieważ jednak Włosi nie czytają litery nosowej "ą", słowo to brzmiałoby "kat", więc zmienił nazwę na "Polski Kot".

Dwa przytulne pomieszczenia klubu przy Via Massena 19, w centrum Turynu, jeszcze bardziej pomogą zjednoczyć nasze polonijne kręgi, ułatwiając wspólne spotkania i kontakty w godzinach wieczornych.

12 marca odbyło się oficjalne otwarcie dla wszystkich członków Ogniska, którzy otrzymali bezpłatną legitymację klubu ważną przez cały rok. Od godz. 15.00 obie sale zapełniły się naszymi członkami. Było bardzo miło, i ciasno, no i bardzo "po polsku". Nasze

członkinie Elżbieta Grodzicka i Ewa Scholl zapełniły stoły polskimi daniami i smakołykami, a polskie piwo łało się do kieliszków bez przerwy. Nie zabrakło oczywiście miłego akcentu kulturalnego: dwoje aktorów, Włoch i Polka, nasza członkini Beata Dudek, przedstawili zabawny spektakl oparty na specjalnie dobranych wierszach, które recytowali w dwóch językach.

W części oficjalnej głos zabrali: przedstawiciel Miasta Turyn, asesor Giovanni Maria Ferraris, konsul honorowy Ulrico Leiss de Leimburg, prezes Ogniska i prof. Krystyna Jaworska z Uniwersytetu w Turynie.

Ku naszemu wielkiemu zadowoleniu, w spotkaniu uczestniczyła nie tylko "stara gwardia", ale i dużo młodzieży, tej właśnie, która stanowi naszą przyszłość.

Wanda Romer

9 kwietnia o godz. 16.00 w Oratorio San Felice na Via Giusti 8, odbyła się projekcja polskiego filmu *Popieluszko* w reż. Rafała Wieczyńskiego w wersji włoskiej.

10 kwietnia o godz. 11.00 z okazji pierwszej rocznicy katastrofy samolotowej w Smoleńsku, została odprawiona msza św. w kościele San Lorenzo (Real Chiesa di San Lorenzo - Piazza Castello - Turyn), aby upamiętnić ofiary tej tragedii. W liturgii uczestniczył także chór La Montagna z Orbassano.

16 kwietnia o godz. 16.00 w naszej siedzibie odbyło się tradycyjne spotkanie wielkanocne "Jajko", podczas którego członkowie i przyjaciele Ogniska złożyli sobie życzenia świąteczne. Zgodnie z tradycją zorganizowano malowanie pisanek dla dzieci i wręczenie upominków.

SYCYLIA

WSPÓLNOTA POLSKA W PALERMO

17 kwietnia, w Niedzielę Palmową, Wspólnota Polska w Palermo spotkała się w domu letniskowym Marii Ząbek Coronello w Cinisi pod Palermo, aby uczcić pamięć wielkiego Rodaka z okazji zbliżającej się jego beatyfikacji. Najpierw wszyscy poszliśmy gałązkami oliwnymi do polskiego kościoła na mszę świętą i modliliśmy się w intencji beatyfikacji Papieża. Po powrocie śpiewaliśmy ulubione pieśni naszego Papieża, a Lucyna Stępińska zarecytowała fragment *Tryptyku rzymskiego* pióra Ojca Świętego. Potem nastąpiły wspomnienia z

Spotkanie Papieża Jan Pawła II z Polonią w Palermo w Pałacu Arcybiskupim (1980)

wizyt Karola Wojtyły do ojczyznej ziemi Luigi Pirandello*.

Po raz pierwszy Jan Paweł II przyjechał do Palermo w roku 1982. W 1993 r. Ojciec Święty w czasie pobytu na Sycylii odwiedził miasta: Caltanissetta, Agrigento, Catania. W 1995 r. – odprawił mszę świętą na stadionie sportowym w Palermo. Dzięki staraniom miejscowej Polonii w 2007 r.

jeden z większych placów w Palermo został nazwany imieniem papieża Jana Pawła II. Nasz ukochany Rodak podczas swoich przyjazdów na wyspę zawsze znalazł czas na audiencję prywatną dla nas, Polaków. Wizyta w 1982 r. była dla nas bardzo ważna, ponieważ Papież zjednoczył nas i dał początek Wspólnocie Polskiej, która bardzo pręźnie działała.

Naszym marzeniem i pragnieniem jest, aby przedstawiciel polskiej dyplomacji z Rzymu przybył do nas, by zapoznać się z problemami starej i młodej Polonii zamieszkałej na południu Włoch.

Lucyna Stepińska

*Luigi Pirandello (1866-1936), urodzony na Sycylii w Agrigento, sławny powieściopisarz i dramaturg, w 1934 r., laureat Nagrody Nobla.

AMICI DELL'EUROPA

10 kwietnia, w kościele S. Cuore w Katanii została odprawiona msza św. celebrowana przez ks. Mirosława Wiśniewskiego. Po mszy św. odbyło się spotkanie, podczas którego prezes Amici dell'Europa - Kazimiera Wojnicka zaprezentowała zebrany plany i nowe inicjatywy stowarzyszenia.

Po spotkaniu część osób przybyłych wraz z księdzem Mirkiem obejrzało spektakl marionetek (*pupi siciliani*) - *Cristo al Golgota* - zaprezentowany przez grupę teatralną *Fratelli Napoli*. Zespół ten znany jest również polskiej publiczności, gdyż trzykrotnie uczestniczył w Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Lalkarskiej w Bielsku-Białej.

Ewa Niewadzi

TOSKANIA

STOWARZYSZENIE KULTURALNE WŁOSKO-POLSKIE W TOSKANII

W dniach 1-4 lutego odbywała się w Aula Magna Uniwersytetu Florenckiego konferencja pt. *La Polonia in Europa in occasione della Presidenza polacca dell'UE*, zorganizowana z inicjatywy Instytutu Polskiego w Rzymie i Uniwersytetu Florenckiego, poprowadzona przez Jarosława Mikołajewskiego i rektora Uniwersytetu, prof. Alberto Tesi.

Pierwszą sesję, poświęconą *Perspektywom i tradycjom* naszego kraju, zainaugurował swoim wystąpieniem Wojciech Ponikiewski, ambasador RP we Włoszech. Przedstawił sytuację ekonomiczną Polski od momentu jej wejścia do Unii Europejskiej, realizację projektów sfinansowanych przez UE oraz nakreślił program polskiej prezydencji UE (1 lipca-31 grudnia 2011), bogato ilustrując swoje tezy materiałami video.

Równie bogata oprawa w postaci map i zastawień towarzyszyła wykładowi profesora Uniwersytetu Warszawskiego, Wojciechowi Tygielskiemu, mówiącemu o tradycjach tolerancji i wolności w XVII-wiecznej Polsce.

Wieczorem został wyświetlony film Andrzeja Wajdy pt. *Doktor Korczak*. Prezentacji filmu dokonała prof. Carla Tonini.

Druga sesja, pod tytułem *Trudne przekształcenia*, rozpoczęła się od wystąpienia dyrektora Stacji Nauk. PAN w Rzymie, prof. Leszka Kuka na temat polityki zagranicznej naszego kraju po roku 1989. Temat dnia kontynuował prof. Wiktor Osiatyński, mówiąc o kulturze konstytucyjnej i sądowej w Polsce po roku 1989.

Trzecia sesja zatytułowana *Kuźnia ideałów* to przede wszystkim relacja

Uczestnicy florenckiej konferencji *La Polonia in Europa*

Henryka Wujca, ex-dysydenta, na temat *Solidarności* od czasów KOR-u do dnia dzisiejszego. Entuzjazm w sposobie przedstawienia faktów z tamtych lat, osobiste zaangażowanie oraz prostota wypowiedzi prowadzącego zauroczyła słuchaczy. Henryk Wujec mówił po polsku, jest więc ogromną zasługą tłumaczki, p. Anastazji, że potrafiła tak doskonale oddać klimat jego wystąpienia. Po południu, w księgarni Melbookstore została zaprezentowana książka dr Sandry Cavallucci pt. *Polonia 1939*.

W czwartym, ostatnim dniu konferencji Paolo Morawski (redaktor "poloniaeuropae") zastanawiał się razem ze słuchaczami czy jest on bardziej Po-

lakiem-Włochem, czy Włochem-Polakim? Wspominał swoje dzieciństwo w Polsce, emigrację z rodzicami do Włoch, edukację w szkole francuskiej, studia uniwersyteckie w Rzymie, podróże i pracę w ponad 20 krajach świata. Głowa i serce Polaka, włoska wrażliwość na piękno, głęboka kultura europejska to Paolo, którego wszyscy znamy.

Spotkanie z redaktorem "Gazety Wyborczej", Adamem Michnikiem i dyskusja na tematy poruszane w trakcie całej konferencji zakończyły tę ważną i jakże potrzebną inicjatywę.

Nasze Stowarzyszenie dzielnie wspierało kondycję uczestników, organizując i obsługując bufet w dniach konferencji na Uniwersytecie oraz w księgarni. Polskie ciasta miały wielkie powodzenie!

Oprac. J.T. na podst. tekstu Haliny Lorenc

W dniach od 28 lutego do 5 marca gościła we Florencji grupa młodzieży ze Szkoły Ekonomiczno-Gastronomicznej w Cieszynie, reprezentując Polskę w ramach projektu *Saperi i Saporini in Cattedra*. Nasi młodzi kucharze spotkali się ze swoimi kolegami z Węgier (studentami Wydziału Gastronomii Uniwersytetu w Budapeszcie), z Republiki Czech (uczniami Szkoły Gastronomicznej z Ołomuńca) oraz z młodzieżą z klasy maturalnej *Istituto Datini* Szkoły Hotelarsko-Gastronomicznej z Prato (FI). Uczestnicy stażu zostali podzieleni na 9 grup po 4 osoby (każda innej narodowości), pracowali

w 9 florenckich restauracjach, zapoznając się z kuchnią włoską, a w szczególności toskańską. Zwiedzili laboratoria szkoły w Prato, Mercato Centrale we Florencji, przygotowali specjalności gastronomiczne swego kraju, korzystając z kuchni florenckiej firmy cateringowej. Na bankiecie w Palazzo da Parte Guelfa podano je 150 zgromadzonym gościom. "Polskim akcentem" tego przyjęcia było wino Chianti, pochodzące z Fattoria di Sammontana w Montelupo Fiorentino,

Młodzi kucharze w czasie spotkania
Saperi e saporì in Cattedra

podarowane przez jej właściciela, Andrea Dzieduszyckiego dla uświetnienia wieczoru. Serdecznie dziękujemy za ten gest.

Projekt został zrealizowany przez Fundację Romualdo Del Bianco, Konsulat Honorowy Republiki Czech wspólnie ze Stowarzyszeniami polskim, węgierskim, czeskim, szkołą włoską i Comune di Firenze.

Jolanta Talaj Raggioli

WENETO

STOWARZYSZENIE KULTURALNE WŁOSKO-POLSKIE W WENETO

W okresie od **6 października do 4 grudnia 2010 r.**, podczas spotkań w Polskiej Ludotece Rodzinnej dla przedszkolaków i dla uczniów I klasy Polonijnej Szkoły Podstawowej, w ramach obchodów Roku Chopinowskiego, Stowarzyszenie Kulturalne Włosko-Polskie w Weneto (Wenecja Euganejska) przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie zorganizowało warsztaty artystyczne (dla przedszkolaków) i wokalnemuzyczne (dla pierwszoklasistów).

Przedszkolaki pod kierunkiem mgr Joanny Lampart i z pomocą mgr Bernadety Janiszewskiej poznawały twórczość Fryderyka Chopina w oparciu o jego utwory związane z jesienią, po-

przez szereg zabaw ruchowych, taniec, oraz w połączeniu z twórczością polskich malarzy (jesienne pejzaże), z wykorzystaniem jesiennych owoców i liści, słuchając muzyki Chopina wykonały różne prace manualne o tematyce jesienniej.

Pierwszoklasiści z klasy mgr Moniki Musialskiej, podczas zajęć z polskimi artystami, pianistą Jakubem Tchorzewskim i śpiewaczką Dominiką Zamarą, poznali najbardziej charakterystyczne dla twórczości Chopina melodie, próbowali swoich sił w tańcach, a po ćwiczeniach wokalnych, wspólnie z artystami wzięli udział w minikoncercie dla wszystkich dzieci i rodziców Polskiej Ludoteki Rodzinnej,

wykonując wspólnie z artystką pieśń *Gdybym ja była...*

W imieniu dzieci, rodziców i nauczycieli serdecznie dziękujemy Dominice Zamarze, Jakubowi Tchorzewskiemu, Joannie Lampart oraz konsulowi generalnemu RP w Mediolanie p. Krzysztofowi Strzałce za pomoc i wsparcie przy realizacji projektów kulturalnych roku 2010.

W niedzielę **10 kwietnia 2011 r.** Stowarzyszenie Kulturalne Włosko-Polskie w Weneto we współpracy ze Związkiem Polaków w Trentino zorganizowało w siedzibie Polskiej Ludoteki Rodzinnej w Campiglia dei Berici Biesiadę Wielkanocną. Impreza miała na celu integrację obu środowisk polonijnych, przybliżenie Polakom, jak i Włochom, zarówno przedszkolakom, jak i babciom i dziadkom, polskich tradycji i kuchni wielkanocnej, zapoznanie uczestników z polską kulturą.

Polacy z Trentino zaprezentowali polskie tańce regionalne i narodowe w wykonaniu zespołu ludowego *Jawor* z Trento oraz technikę tworzenia pisanek za pomocą rozgrzanego wosku i kolorowych farbek.

Polonia z Weneto przygotowała *Piknik - Śniadanie na trawie* dla najmłodszych, obiad po polsku dla wszystkich uczestników oraz laboratorium kreatywne związane z Wielkanocą przeznaczone dla dzieci. Polonijne gospodynie z obu organizacji przygotowały wspaniałe wielkanocne wypieki.

Obok:
uczestnicy biesiady Wielkanocnej.
Poniżej:
Jakub Tchorzewski na spotkaniu z dziećmi w Polskiej Ludotece Rodzinnej.
Pokaz malowania jajek

Biesiada miała charakter bardzo rodzinny, udział w niej wzięło 69 osób, w tym 21 dzieci w różnym wieku.

Impreza została zorganizowana dzięki częściowemu wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie.

Barbara Czyżewska

3 maja w Bazylice św. Antoniego w Padwie, została odprawiona msza św. dziękczynna z okazji beatyfikacji naszego papieża Jana Pawła II, zorganizowana na prośbę Stowarzyszenia Kulturalnego Włosko-Polskiego w Weneto, celebrowana przez rektora Bazyliki padre Enzo Poiana. Msza miała charakter bardzo uroczysty, odprawiali ją 20 księży franciszkanów, brali w tym również udział polscy księża: o. Sylwester, o. Mirosław, o. Adam. Ze strony władz polskich przybyli: konsul generalny K. Strzałka z Mediolanu wraz z małżonką, konsul honorowy U. Zovatto oraz władze miasta Padwy.

W przepięknym kazaniu padre Enzo Poiana przedstawił bohaterskie losy narodu polskiego, znaczenie wspaniałego pontyfikatu papieża Jana Pawła II dla Polski i dla świata. Podkreślił znaczenie uchwalenia Konstytucji w 1791 r., pierwszej w Europie i drugiej na świecie. Msza św. odbyła się dla uczczenia Święta Narodowego 3-go Maja, w dniu uroczystości MNP Królowej Polski.

Podczas mszy wystąpiła Polka (sopran) Xymena Panek-Pelegritti. Po zakończeniu mszy św. konsul generalny K. Strzałka wygłosił przemówienie w języku włoskim i polskim, głos zabrał również przedstawiciel władz miejskich. Po mszy wszyscy przeszli do Kaplicy Polskiej, gdzie odśpiewano hymn narodowy. Szczególnie wzruszającym faktem było oddanie Bazyliki

Punkt informacyjny dla polskich pielgrzymów w Padwie.

Obok: uroczysta msza z okazji beatyfikacji Jana Pawła II w Bazylice św. Antoniego w Padwie

św. Antoniego do całkowitej dyspozycji wielotysięcznej rzeszy polskich pielgrzymów, jadących do Rzymu na beatyfikację papieża Jana Pawła II. Msze w języku polskim były odprawiane co godzinę, przez cały dzień. Tysiące rodaków zwiedziło Bazylikę, grób św. Antoniego, oprowadzani przez polskich księży. Został otwarty punkt informacyjny, który obsługiwali członkowie Stowarzyszenia i bracia zakonni oraz studenci „Erasmusa”.

Głównym organizatorem, który położył ogromne zasługi w realizacji tego przedsięwzięcia, był ks. Sylwester Bartoszewski (honorowy członek naszego Stowarzyszenia). Należy podkreślić również pomoc ze strony władz

miejskich, które zabezpieczyły parking dla setek autobusów i tysięcy pielgrzymów jadących do Rzymu, a następnie wracających do Polski. Jesteśmy ogromnie wdzięczni rektorowi padre Enzo Poiana za Jego serdeczny i szczególnie życzliwy stosunek do Polaków, który został wyrażony już rok temu, przez odprawienie mszy św. po katastrofie samolotu rządowego pod Smoleńskiem.

Składamy serdeczne podziękowanie właścicielowi firmy Rubber-Farm p. Claudio Maritan, który jako sponsor pokrył koszty kwiatów do ozdobienia Kaplicy Polskiej i ołtarza św. Padre Kolbe.

Jolanta Piotrowska

Szkoła Polonijna przy Polskiej Ludotece Rodzinnej przy Stowarzyszeniu Kulturalnym Włosko-Polskim w Weneto

Rada Pedagogiczna Polskiej Ludoteki Rodzinnej przy Stowarzyszeniu Kulturalnym Włosko-Polskim w Weneto, ogłosiła nabór do I i II klasy Polonijnej Szkoły Podstawowej na rok szkolny 2011/2012.

I klasa – dzieci urodzone w latach 2004 i 2005,

II klasa – dzieci urodzone w latach 2003 i 2004 (na podstawie świadectwa ukończenia I klasy lub rozmowy kwalifikacyjnej z nauczycielem).

Rok szkolny 2011/2012 to drugi rok działania Szkoły Polonijnej Polskiej Ludoteki Rodzinnej. Po doświadczeniach z I roku i sygnałach od wielu rodziców o trudnościach, z jakimi spotykają się dzieci uczęszczające jednocześnie do szkół włoskich i polonijnych, postanowiliśmy wyjść na przeciw oczekiwaniom rodzin polonijnych i ułatwić kontakt z edukacją poprzez współpracę ze szkołą internetową *Libratus* (www.libratus.edu.pl). Dzięki współpracy nauczycieli obu instytucji, dzieci z pomocą rodziców będą mogły w domu na bieżąco przerabiać materiał, a spotykając się w naszej Szkole raz lub dwa razy w miesiącu, będą mogły utrwalić materiał przy pomocy nauczyciela wraz z innymi dziećmi. ➔

→ Zmodyfikowana forma nauczania pozwoli dzieciom na częstszy kontakt z językiem polskim w domu i na spotkania integracyjne w gronie rówieśników. Nasza Szkoła korzystać będzie z podręczników i materiałów, na których opiera się nauczanie internetowe *Libratusa*, jednocześnie wzbogacając spotkania dzieci o edukację kulturalną i tradycje polskie.

Dodatkowe informacje znajdują się na <http://bambini.poloniaveneto.it>. Zapisy do Szkoły trwały do 28 maja 2011 r., a Libratuś prowadził zapisy do 31 maja. Zapraszamy do siedziby Polskiej Ludoteki Rodzinnej niedaleko Vicenzy, w Campiglia dei Berici, przy Via Roma 42. Nie wykluczamy utworzenia starszych klas lub organizacji konsultacji dla dzieci starszych, które zapiszą się do *Libratusa*. Jednocześnie przypominamy, że Polska Ludoteka Rodzinna prowadzi **zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym w języku polskim**, przygotowując je do rozpoczęcia zajęć w szkole podstawowej.

Barbara Czyżewska

Info: ludoteka@poloniaveneto.it

tel.: 3285876993

Stowarzyszenie Kulturalne Włosko-Polskie w Weneto w ramach Centrum Integracyjno-Edukacyjnego

dla dzieci i młodzieży szkolnej z okolic

Rovigo, prowadzi cotygodniowe spotkania. W każdy czwartek w godzinach od 16.00 do 18.00, od dnia 5 maja do 30 czerwca* 2011 roku, w Centro Don Bosco, przy Viale Marconi 5 w Rovigo, odbywają się zajęcia o charakterze nieobowiązkowym, prowadzone w języku polskim przez mgr Bernardę Janiszewską, których celem jest ułatwienie dzieciom i młodzieży pochodzenia polskiego kontaktu z językiem ojczystym, z rówieśnikami, z polską kulturą i tradycją.

Udział w zajęciach jest bezpłatny, projekt jest finansowany przez Konsulat Generalny RP w Mediolanie. Jeśli będzie zainteresowanie spotkaniami, zostaną wznowione we wrześniu 2011 roku.

*z wyjątkiem dni świątecznych (2 czerwca)